

W jaki sposób placówka opieki dziennej nad dziećmi może rozwijać w dziecku umiejętność uczenia się?

Każdemu dziecku w toku jego indywidualnego procesu edukacyjnego poświęca się dużo uwagi. Systematyczna obserwacja i dokumentacja stanowią podstawę do prowadzenia dialogu z dzieckiem. Kształtowanie materialne i przestrzenne działa na dziecko zachęcająco. Wzmacnia w nim potrzebę dociekliwości i pobudza do własnej inicjatywy i działania kooperatywnego.

Jaka jest rola rodziców?

Ojcowie i matki są odpowiedzialni za kształcenie i wychowanie swoich dzieci. W czasie pobytu dziecka w placówce opieki dziennej otrzymują oni w tym zakresie wsparcie wychowawców. Dobra współpraca budowana jest poprzez systematyczne rozmowy, zaufanie i porozumienie, wymianę informacji i wyjaśnianie celów wychowawczych. Dokumentacja procesów edukacyjnych ich dziecka stanowi doskonałą okazję do nawiązania rozmowy. Zasady uczestniczenia rodziców w procesie edukacyjno-wychowawczym określone w ustawie o opiece dziennej nad dziećmi tworzą stosowne ramy, z których warto korzystać.

Co należy do zadań wychowawców?

Wychowawcy należą również do grupy zawodowej uczącej się przez całe życie; korzystają z konsultacji koleżeńskich i regularnego doskonalenia zawodowego w celu podnoszenia kwalifikacji we własnej praktyce pedagogicznej. Wychowawcy prowadzą i organizują placówkę opieki dziennej nad dziećmi w sposób, w jaki prowadzi się warsztat badawczy. W toku nieustannego dialogu nawiązują do ciekawości i dociekliwości dzieci oraz przywiązują wagę do ich zainteresowań. Zachęcają je do zadawania pytań, poszerzając w ten sposób horyzont edukacyjny, zarówno dzieci jak i swój własny. Tworzą ramy, w których dzieci czują się dobrze i bezpiecznie, a także budują osobiste relacje z poszczególnymi dziećmi. Wychowawcy wypracowują z dziećmi zasady zachowania oraz rozwijają i wspomagają umiejętności społeczne.

Obserwują i dokumentują postępy czynione przez każde z dzieci, dbają o wciąż nowe interesujące możliwości zdobywania doświadczeń i pozostają w kontakcie z rodzicami dzieci.

Informacje na temat „Opieki dziennej nad dziećmi w Brandenburgii” znajdują Państwo w Internecie na stronie: www.mbjs.brandenburg.de/kita-startseite.htm

Zasady edukacji elementarnej

W jaki sposób uczą się małe dzieci?

Grundsätze Elementarer Bildung –
Wie lernen kleine Kinder?

Wydawca: Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu
(jednostka odpowiedzialna w myśl prawa prasowego)
Dział Prasowy i Public Relations
Heinrich-Mann-Allee 107, 14473 Potsdam
Tel.: 0331/866 35 21, Faks: 0331/86635 24
e-mail: poststelle@mbjs.brandenburg.de
Strona internetowa: www.mbjs.brandenburg.de/kita-startseite.htm

Druk: GS Druck- und Medien GmbH, Potsdam

Wydanie: grudzień 2013

INFORMACJA DLA RODZICÓW
ELTERNINFORMATION (POLNISCH)

Drodzy Rodzice,

małe dzieci to badacze, artyści i konstruktorzy, którzy uczą się przez cały dzień. W placówce opieki dziennej powinny one znajdować wsparcie, którego im potrzeba do tego, aby w pełni rozwijać swoją osobowość i umiejętności.

W ciągu ostatnich lat nasz obraz dziecka uległ zasadniczej zmianie. Wiemy obecnie, że uwarunkowania do przyswajania sobie otaczającego świata dzieci przynoszą ze sobą

wraz z przyjściem na świat. Dzieci są z natury ciekawe. Każde dziecko chce się uczyć, dociekać, eksperymentować i odkrywać świat. Naszym zadaniem jest wspieranie ich w tym, zachęcanie do działania i rozbudzenie ciekawości. Ciekawość i zainteresowanie motywują dzieci do nauki, osiągnięcia dobrych wyników w szkole, a później w życiu zawodowym.

Aktualne badania dowodzą, że wiedzę najlepiej nabywa się poprzez własne działanie oraz poprzez możliwość gromadzenia własnych doświadczeń. Nauka to indywidualny proces życiowy. Każde dziecko uczy się inaczej i wypracowuje sobie własne strategie uczenia się. Pouczenie, poinstruowanie i uzdolnienie niewiele działają, jeśli nie mają odniesienia do zainteresowań dziecka. Zatem nie tylko miłość i szacunek wobec dzieci stanowią element motywujący nas do tego, aby dziecięcy głód wiedzy uczynić punktem wyjściowym procesu edukacji, lecz również wiedza o tym, że tylko taka droga może zwieńczyć sukcesem trud pracy edukacyjnej.

Pierwszym i najważniejszym źródłem doświadczenia, a także pierwszym i najważniejszym miejscem edukowania dziecka jest rodzina. Matki i ojcowie, dziadkowie i rodzeństwo są dla dzieci pierwszymi wzorcami i partnerami w nauce. Na doświadczeniach z procesem uczenia się, które dzieci wyniosły ze swoich rodzin opierają się placówki opieki dziennej i szkoły, które następnie poszerzają je i uzupełniają. Placówka opieki dziennej otwiera przed dziećmi nowy świat z nowymi relacjami z dorosłymi i dziećmi oraz mnogością nowych doświadczeń. Jednak jako rodzice pozostają Państwo dla swoich dzieci nadal najważniejszymi osobami na świecie. Dlatego też od Państwa współpracy z wychowawcami zależy bardzo wiele.

W niniejszym biuletynie informacyjnym chcielibyśmy przedstawić Państwu istotne podstawy dziennej opieki nad dziećmi. „Zasady edukacji elementarnej w zakresie opieki dziennej nad dziećmi w Brandenburgii” stanowią ramy opracowane wspólnie z instytucjami prowadzącymi placówki opieki dziennej nad dziećmi. Ich celem jest zapewnienie dobrej elementarnej edukacji wszystkim dzieciom otoczonym opieką dzienną w tego typu placówkach na terenie Brandenburgii. Wspólna deklaracja zrzeszenia instytucji zarządzających placówkami opieki dziennej nad dziećmi dała jasny sygnał, że

ramy te tworzą podstawę dla działalności w podległych im placówkach. Szereg instytucji zarządzających już od dawna uznaje zasady edukacji elementarnej za wiążące podstawy swojej pracy. Coraz więcej placówek opieki dziennej nad dziećmi kieruje się tymi podstawami, opracowując kompleksowe oferty edukacyjne, zachęcając dzieci do samodzielnego działania, do zdobywania doświadczeń muzycznych i twórczych. W ten sposób wspomagają procesy poznawcze u dzieci.

dr Martina Münch
Minister Edukacji, Młodzieży i Sportu Kraju
Związkowego Brandenburgia

Zasady edukacji elementarnej

„Zasady edukacji elementarnej” służą jako inspiracja dla instytucji zarządzających placówkami i fachowców do otwierania dzieciom drogi ku zdobywaniu doświadczeń w różnych obszarach edukacyjnych oraz do służenia im pomocą pedagogiczną poprzez wsparcie i wskazywanie kolejnych wyzwań.

Zasady te stanowią ramy wypełniane przez poszczególne placówki - w sposób zgodny z ich profilem i koncepcją - konkretnymi sytuacjami życiowymi w ich codziennej pracy. Nie stanowią one programu, który można krok po kroku realizować, natomiast obszary edukacyjne nie są z kolei przedmiotami szkolnymi. Zasady edukacji elementarnej i opisane tu obszary edukacyjne należy sobie wyobrazić raczej jako mapę. Mapa ta opisuje obszary, które należy rozpoznać, nieznanych ludzi i rzeczy oraz tajemnice, które trzeba zbadać. W swojej książce „Wiedza siedmiolatków o świecie” (niem. „Das Weltwissen der Siebenjährigen”) Donata Elschenbroich napisała, że w edukacji chodzi o to, aby wydobyć na światło dzienne skarb wczesnego dzieciństwa. Do tego potrzebne są „Zasady edukacji elementarnej” służące za mapę, na której zaznaczone jest miejsce ukrycia tego skarbu.

W jaki sposób uczą się małe dzieci?

Już od samych narodzin dzieci w sposób aktywny tworzą sobie obraz świata. Dzieci same z siebie posiadają kompleksowe zdolności uczenia się. To, w jaki sposób dziecko rozwinię te zdolności zależy jednak w głównej mierze od tego, jakie możliwości edukacyjne zapewni mu środowisko, w którym żyje. Pierwszą instancją wczesnej edukacji są rodzice i otoczenie rodzinne.

Instytucje opieki dziennej nad dziećmi mają za zadanie tworzenie dalszych, zachęcających możliwości edukacji. Wychowawcy wchodzi w dialog z dziećmi i wspólnie pracują nad poszerzaniem przestrzeni dziecięcych doświadczeń. Punktem wyjścia dla procesu pe-

dagogicznego jest naturalna ciekawość dzieci, dziecięca potrzeba badania i dociekania.

Czym są obszary edukacyjne?

Tematycznie uporządkowane obszary edukacyjne odpowiadają istniejącym zdolnościom uczenia się dzieci. Kierują one uwagę wychowawców na różne zagadnienia tematyczne, tworząc ramy dla koncepcji pedagogicznych w placówce opieki dziennej nad dziećmi. Służą planowaniu i analizie pracy pedagogicznej i wspierają metodyczną obserwację oraz wspomaganie procesów uczenia się u każdego dziecka.

Obszary edukacyjne nie tworzą dających się rozgraniczyć dziedzin wiedzy. Nie mają one nic wspólnego z przedmiotami szkolnymi w ich tradycyjnym pojęciu. Nie wymaga się od dzieci uzyskiwania określonych wyników w nauce, lecz zadaniem opieki dziennej nad dziećmi jest nadawanie impulsów w tych obszarach.

Obszary edukacyjne przenikają się wzajemnie - czym byłyby bowiem doświadczenia nabyte w naturze i z naturą, gdyby dziecko nie potrafiło ująć ich w słowa czy wyrazić za pomocą obrazów? W jaki sposób możliwe byłoby doświadczenie rytmów, gdyby dziecko się do nich nie poruszało? Zatem dopiero w wyniku współdziałania obszarów edukacyjnych rozwija się dobra praktyka pedagogiczna.

Zostało tu opisanych sześć równorzędnych wobec siebie obszarów edukacyjnych:

